

Rabbi Yo'hanan et Rech Lakich

Alter ego intellectuel

La contradiction est le ferment de la vie intellectuelle. Privé de son contradicteur habituel, Rabbi Yo'hanan, un des plus importants sages du Talmud, en perd le goût de l'étude et de la vie.

L'étude se fait toujours en binôme pour éviter le consensus, synonyme d'une pensée figée.

בבא מציעא פד.

נח נפשיה דר' שמעון בן לקיש והוה קא מצטער ר' יוחנן בתריה טובא אמרו רבנן מאן ליזיל ליתביה לדעתיה ניזיל רבי אלעזר בן פדת דמחדדין שמעתתיה אזל יתיב קמיה כל מילתא דהוה אמר רבי יוחנן אמר ליה תניא דמסייעא לך אמר את כבר לקישא בר לקישא כי הוה אמינא מילתא הוה מקשי לי עשרין וארבע קושייתא ומפריקנא ליה עשרין וארבעה פרוקי וממילא רווחא שמעתא ואת אמרת תניא דמסייע לך אטו לא ידענא דשפיר קאמינא הוה קא אזיל וקרע מאניה וקא בכי ואמר היכא את בר לקישא היכא את בר לקישא והוה קא צוח עד דשף דעתיה [מיניה] בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה

Traité Baba Metsia 84a

[...] Rabbi Shimon ben Lakich mourut et Rabbi Yo'hanan (son compagnon d'étude) s'en affligea beaucoup. Les rabbins se dirent "qui enverrons-nous pour le consoler?".

Ils envoyèrent Rabbi Elazar ben Pedat dont le savoir était plein de finesse. Rabbi Elazar s'assit face à Rabbi Yo'hanan et approuvait tout ce qu'il disait en citant un texte appuyant chacun de ses propos. Rabbi Yo'hanan lui dit "tu crois remplacer Ben Lakich? Lorsque je disais quelque chose il me faisait vingt-quatre objections auxquelles je devais fournir vingt-quatre réponses et nos échanges s'en retrouvaient féconds! Tandis que toi tu ne fais que citer des textes allant dans mon sens, ne sais-je pas que mes affirmations sont bien fondées!?"

Rabbi Yo'hanan déchirait ses vêtements et pleurait en disant : "où es-tu Ben Lakich ? où es-tu Ben Lakish?". Il s'écriait jusqu'à en perdre la tête. Les rabbins prièrent pour lui et il mourut.

Traduction: Ruben Honigmann